

Kupajte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupajte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII. CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), JUNE 9, 1944 STEVILKA (NUMBER) 134

Zavezniske sile prodirajo na celi fronti

2 VAŽNI TOČKI SEVERNO OD RIMA ZAVZETI

Mesto Vicitavecchia, 40 milj severno od Rima, najdeno v razvalinah

RIM, 8. junija. — Zavezniska peta armada je danes prodirala dalje proti severu ter zavzela Civitavecchia na zapadni obali, katerega je našla skoro popolnoma razdejano.

Druge edinice armade gen. Clarka so v manj kot treh dneh v prodiranju po cesti, ki vodi proti Florenci, zavzeli strateško vežno železniško križišče Civita Castellano.

Angleška armada prodira proti Jadranu

Prodiranje zaveznških sil se vrši na 75 milj široki fronti, ki se razteza od Civitavecchia na zapadu do Subiaco, ki leži 32 milj vzhodno od Rima.

Subiaco so zavzele čete 8. britske armade, ki pod poveljstvom gen. Sir Oliver Leese-a prodira po glavni cesti, ki teče v vzhodni smeri proti Jadranu k morju.

Zavzeta luka skoro popolnoma uničena

Zavzete luke Civitavecchia je velike važnosti za zaveznike, ker s tem so prišli v posest prve luke, odkar so prišli v posest Neaplja, ki se nahaja 170 milj južno.

Mesto, ki normalno šteje 21.800 prebivalcev, je bilo tekom zadnjih petih mesecev tarča številnih zaveznških zračnih napadov. Luka je 80-procentno razdejana, in nedotaknjenih je ostalo le nekaj hiš na robu, ki se dviga nad luko. Uničene so tudi vse železniške naprave.

CHURCHILL NAMERAVAL ITI Z INVAZIJO

LONDON, 7. junija. — Admiral Sir Bertram Ramsay je danes izjavil, da je hotel premier Churchill na vsak način iti z invazijskimi silami, in da je moral napeti vse sile, predno ga je odvrnil od njegove namere.

Premier se je podal šele, ko ga je admiral prepričal, da bi bilo izredno delo za njegovo protekcijo preveliko breme za mornarico.

NA OBISKU

Na obisku pri Mr. in Mrs. Frank Gačnik, 18915 Muskoka Ave., se nahajata Mr. in Mrs. Joseph Skufca, ki sta prišla prav iz Schofield, Utah. Veselje je bilo veliko ob snidenju, saj se niso videli že nad 30 let. Mr. Skufca je bratranec Mr. Gačnika. Tu ostaneta par tednov in prijatelji so vabljeni, da ju obiščejo, mi jima pa želimo, da bi se dobro zabavala v naši metropoli.

SEJA

Redna seja društva "Cvetiči Noble" št. 450 S. N. P. J. se vrši v nedeljo, 11. junija v navadnih prostorih. Pričetek ob 9-30 uri dopoldne. Članstvo je vabljeno, da se v polnem številu udeleži.

V ponedeljek se začne kampanja 5. vojnega posojila

Več kot 30.000 prostovoljnih delavcev bo šlo v akcijo v ponedeljek, ko se otvori kampanja za 5. vojno posojilo. Kvota, določena za Cuyahoga okraj, znaša \$235.000.000.

Kakor v kampanji za 4. vojno posojilo, tako je tudi sedaj kvota za "E" bonde, ki so na razpolago splošnemu prebivalstvu, ker nosijo najvišje obresti, določena na \$40.000.000.

Predsednik kampanje za 5. vojno posojilo je Harry B. Winsor, ki je izjavil, da ima popolno zaupanje, da bodo narodnostne skupine zopet stopile v akcijo in storile več kot svoj delež za uspeh nove kampanje. Predsednik narodnostnih skupin je Herman Stein, obče poznani lastnik oglaševalne agencije.

V svrhu kampanje je mesto razdeljeno v 25 divizij, ki bodo šle v ponedeljek s polno paro na delo in ne bodo prenehale, dokler ne bo dosežen cilj.

Kampanja se bo uradno nadaljevala do 8. julija, ampak vsi boni, prodani v juniju in juliju bodo kreditirani za kampanjsko kvoto.

Pričetek invazije v Evropi nalaga na slehernega državljan poseben dolžnost, da z nakupom vojnih bondov podpre vojaški napor naših oboroženih sil in s tem pospeši dan zmage in miru. V dnevih, ko naši sinovi polagajo svoja življenja na žrtvenik svobode, ne more nihče reči, da je nakup vojnih bondov žrtev. Manj sploh storiti ne moremo!

Poljak, ki je bil prisiljen v nemško armado, pripoveduje kako je streljal Nemce

LONDON, 3. junija, (O.N.A.). — Neki Poljak, ki je bil prisiljen služiti v nemški armadi, je z veseljem pripovedoval, kako je zakonito ranil tri nemške vojake, ko je služil kot vojaški policaj v Rimu.

Poljak je dejal, da so mu dali policijsko službo, potem ko so Nemci enoglasno proglasili Rim za odprto mesto, in je bil poučen, da mora ustreliti vsakega nemškega vojaka, ki bi ne maral zapustiti ceste.

Njegova povest je bila ena izmed mnogih, ki jih je deset Poljakov pripovedovalo na Poljskem informacijskem ministrstvu. Ti Poljaki, ki so pod pritiskom raznih groženj vstopili v "Wehrmacht", so po neverjetnih dogodivščinah ušli k zaveznikom v Afriki in Italiji.

Nekateri možje so bili nastanjeni na Leningrajski fronti, kjer so zidali utrdbe. Opisali so sovjetske partizanske napade, v katerih so morali vsi nemški vojaki, celo tisti, ki niso bili v borilnih edinicah, vzeti orožje v roke.

Odkrili so, da posebni poljski oddelki niso eksistirali, ker so bili Poljaki razdeljeni med nemške čete, kot posamezniki, kjer so ravnali z njimi na isti podlagi kot z Nemci, a niso mogli napredovati v činu.

Poročali so, da so bili mnogi Poljaki v nemški armadi vzeti iz delavskih in jetniških taborov, ko jim je bilo dano na izbira ali koncentracijsko taborišče ali pa nemška armada.

Nekaj mož se je udeležilo nacijskega napada v Tuniziji, okupiranje južne Francije in pohoda v Rim po Badoglijevem ubegu. Eden od njih je preživel potop italijanske križarke Antonio Denielli, ki so jo potopili zavezniki letalci, ko je slednji spremljal Nemce v Afriko.

Povedali so, da nemški vojaki pogosto poslušajo poročila zaveznških oddaj pp radiju, posebno pa da se zanimajo za tista poročila, ki govorijo o bombardiranju mest iz katerih so doma in pa o frontah na katerih se bore. Poljaki pravijo, da so nemške opazke kaj ironične, kadarkoli nemški oznanjevalec govori o stratežnem umiku, o

katerem oni vedo, da ni bil prostovoljen. Prepričani so bili od časa Alameina, da Nemčija ne more dobiti vojno, a njihova disciplina je še vedno vzdržna, čeprav je število samomorov višje nego po navadi.

Edini kraj v notranjosti Nemčije, kjer so našli več protinacijskega gibanja, je po mnenju Poljakov Dunaj, kjer ljudje poslušajo londonske radio oddaje in jih potem tudi širijo.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

North Chicago, Ill. — Dne 29. maja je umrl Jacob Novak st., star 65 let, član S. N. P. J. od ustanovitve. Bolan je bil pet tednov. Zapušča ženo in pet otrok. Njegov sin Jacob je policijski načelnik v North Chicagu.

New Duluth, Minn. — V sanatoriju Nopeming je umrl Fr. Rutar, star 72 let in član S. N. P. J. Doma je bil nekje od Loža na Notranjskem. Živel je več let v bližini Trsta in delal na železnici. Tu ni imel nobenih sorodnikov. V Kanadi zapušča hčer, v starem kraju pa ženo, če še živi.

ZABAVA NA FARMI

V nedeljo popoldne se bo na farmi SNPJ vršila domača zabava, ob kateri priliki se bo tudi serviralo okusno kosilo. Pričetek ob 12:30 uri popoldne.

HISNE POTREBŠČINE

Mr. Jerry Bohine, lastnik Northeast Sales and Service trgovine, na 819 E. 185 St., priporoča gospodinjam nakup raznih hišnih predmetov, katerih ima še veliko v zalogi, ki so predvojnega izdelka. Tudi popravlja razne električne predmete. Trgovina je odprta vsak dan razven ob sredah od 9. ure zjutraj do 8. zvečer.

POZDRAVI

Iz New Jersey pošilja pozdrave vsem prijateljicam in znancem Mrs. Anton Peterlin.

Clevelandski Hrvat rešen v invaziji

Prvi Clevelandčan, čigar ime je prišlo preko morja v zvezi z invazijo Evrope, je Pvt. Joseph Palkovich, čigar dom se nahaja na 4526 St. Clair Ave. Poročilo pove, da je bil s 16 tovariši vreden rešen iz morja, kjer se je nahajal 10 ur, potem ko je bil transport, na čigar krovu se je nahajal, potopljen.

Palkovich je bil 7 let star, ko je prišel v Ameriko iz Hrvaške in je pred par leti postal državljan. V armado je stopil prostovoljno preteklega julija, ko sta odšla v armado dva brata njegove žene. Poleg žene, ki dela pri Forker Co., ima hčerko Barbaro.

Naši fantje-vojaki

Na dopust za 11 dni je prišel Edward Volkar, S 1/c, sin poznane družine Mr. in Mrs. Frank Volkar, 5163 Charles St., Maple Heights, O. Prišel je z Daytona Beach, Fla., po dopustu se bo pa javil na službeno mesto v Alameda, Cal. Njegov brat Sgt. Frank se pa nahaja na Južnem Pacifiku že eno leto. Sedaj je na Bougainville.

DAR POMOŽNI AKCIJI

Mr. in Mrs. Frank Tabor, 1553 E. 221 St., Euclid, Ohio, sta darovala JPO,SS vsoto \$5. Obaj čutita, da bo narod v domovini potreboval pomoč, ko mine vojska. Hvala jima lepa, in da bi imela dosti posnemalcev.

DRUŠTVO "SVOBODA" S N P J

Nocoj, ob 8. uri se vrši redna seja društva "Svoboda" št. 748 S. N. P. J. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Članice so vabljene, da se udeležijo.

Tito pripravljen za D-dan ofenzivo

MOSKVA 31. maja. 1944. — z otvoritvijo druge fronte udarimo naprej.

Osiščne izgube v triletni borbi v Jugoslaviji znašajo, po izjavi Džilasa, 300.000 mož. Narodna Osvobodilna vojska je izgubila v istem času od sto do stotvajset tisoč mož. Hitler ni v stanu, da bi Jugoslavijo dobičkanosno izkoristil, kakor to dela v ostalih okupiranih deželah, je rekel Titov poslanec. Nemci ne morejo dobiti v Jugoslaviji niti hrane za lastno armado, temveč morajo uvažati maslo iz Danske in Nizozemske, akoravno je bila Jugoslavija dežela, ki je pred vojno maslo izvažala.

"Hitler" je mislil, da bo dobil v Jugoslaviji premog, rudo, les in bauxit, ali vse, kar je v Jugoslaviji dobil, so bile klofute. Niti ene izmed njegovih sanj o prehrani njegove mašine z izvori naše dežele se niso izpolnile. Naši izvidniki so uničili velik del izvora premoga in rude, ki jih je nameraval on izkoristiti.

"Uničili smo jeklene tvornice v Varesu in Zenici, ki jih kontrolira Krupp. Ravnotako smo uničili tvornice celuloze in rudnike bauxita in v Idriji, blizu italijanske meje, onemogočili proizvodnjo živega srebra v roizniku, ki je drugi največji na to za fašiste, kadar istočasno svetu.

BULETINI

KANADA POOSTRILA NAREDBE ZA "DRAFT"

OTTAWA, 8. junija. — Kanada je danes podvzela korake za poostrenje naredbe za obvezno službo v oboroženih silah in na industrijski fronti. Namerava se baje uvesti splošen pregled vseh moških med 16. in 40. letom, ki bodo morali služiti bodisi v armadi ali iti na delo v vojnih industrijah.

VEČ STO VOJAKOV REŠENIH V PRELIVU

NEKJE V ANGLIJI, 8. junija. — Rešene ladje so do sedaj rešile iz Rokavskega preliva več sto vojakov, katerih ladje so bile tekom invazije potopljene. Rešilne ladje so se vrnile v luke brez vsakih izgub.

NEMCI PREKLICALI VSE VOJASKE DOPUSTE

ZURICH, 8. junija. — Kakor se poroča iz Alzacije, so okupacijske oblasti v Franciji takoj po prejemu vesti, da se je začela invazija, preklicale vse nadaljne vojaške dopuste.

FRANCOSKO MESTO NA OBALI UNICENO

NEW YORK, 8. junija. — Radio poročilo, ki je dospelo iz Londona, javlja, da je stotnik Kalmar Master iz Portlanda, Ore., poročal, da je bilo francosko mesto Vire, 35 milj južno od Normandije, "popolnoma uničeno."

Caen pred padcem; naši 11 milj od Cherbourga; izolacija polotoka blizu

VRHOVNI GLAVNI STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE SILE, 9. junija — Zavezniske sile prodirajo na celi naglo se razširjajoči invazijski fronti v Normandiji ter so tekom vročih bojev s taktičnimi sovražnimi rezervami, s katerimi je invazija stopila v svoj drugi štadij, razvile grožnjo, da popolnoma izolirajo nemške čete na cherbourškem polotoku.

V ZAVEZNIŠKE ROKE JE DO SEDAJ PADLO 1.600 NEMŠKIH UJETNIKOV

Glavni stan poroča, da je ena sama divizija od torka zjutraj, ko se je invazija začela, zajela 1000 Nemcev; dočim so kanadske pehotne in oklopne čete ujele 600 Nemcev in osvobodile ducat naseljenih krajev, ko so prodirale skozi pokrajino med Caenom in Bayeuxom. Kanadčani so se čisto borili od hiše do hiše.

Caen, devet milj južno od Senskega zaliva ob reki Orne, je bil včeraj središče ljutih bojev proti močnim nemškim obrambam, toda naciji sami priznavajo, da so zavezniske sile že prodrle v notranjost mesta in da so napredovale pet milj južno in zapadno od Bayeuxa, ki leži pet milj od morske obale.

V splošnem pa zavezniška komanda ni objavila točnih podatkov glede kretanja invazijskih sil.

BLIZU BAYEUXA DIVJA LJUTA BITKA S TANKI

Neka pozna brzojavna vest pravi, da se zavezniske čete nahajajo samo 11 milj od Cherbourga, in da se pričakuje, da bo Caen padei v teku nekaj ur.

Blizu Bayeuxa divja skozi zadnjih 24 ur ljuta bitka s tanki, pravi poročilo nekega korespondenta, ki se nahaja s kanadskimi četami.

Nemci, katerim je prihitela na pomoč padalna pehota, se desperatno borijo, pravi isto poročilo, in v gozdih blizu Caena je prišla do mnogih spopadov, v katerih se je mož boril z možem. Naciji vodijo trdovratno obrambo Caena, ki jim služi kot oprišče za besne protinapadi, ki imajo preizkusiti moč naših linij.

AMERIKANCI NA ZAPADNEM KRILU SO RAZŠIRILI SVOJA OPORIŠČA

Zavezniki komuniquej, ki je bil objavljen malo pred polnočjo, pravi, da so Amerikanci, ki so na zapadnem koncu invazijske fronte, razširili svoja obrežna mostišča in da Angleži in Kanadčani stalno pritiskajo naprej.

"Sovražnik se ljuto bori, pravi komuniquej. "Njegove rezerve so sedaj v akciji na celi fronti."

Do sedaj sta bili v bojih identificirani najmanj dve nemški oklopni diviziji.

IZGUBE ZRAKOPLOVSKE SILE ZNAŠAJO SAMO 1 ODSOTTEK

Zavezniske zračne sile so od torka, ko se je začela invazija, vprizorile 27.000 napadov, tekom katerih so razbile vitalne železniške centre v zaledju bojne fronte in na ducate drugih važnih tarč. Eno poročilo pravi, da ni ostal nedotaknjen niti en železniški most med Parizom in Cherbourgom.

V tem času so zavezniki izgubili 289 letal vseh tipov, oziroma samo dober procent od celotne zračne sile, ki je bila tekom zadnjih 54 ur v akciji.

V tem času je bilo od primeroma šibke nemške zračne sile uničenih 176 letal. Borba v zraku nad invazijsko obalo je jasno pokazala velikansko premoč, ki jo imajo zavezniki nad Nemci.

DODATNE NEMŠKE ZRAČNE IZGUBE KREDITIRANE AMERIKANCEM

Dodatno naznanilo, ki je bilo objavljeno danes zjutraj, izkazuje, da so Amerikanci tekom četrtka v bojih v zraku zbili 38 nemških letal, nadaljnjih 21 pa da so jih uničili na zemlji.

Amerikanci so v istem času izgubili štiri bombnike in 24 bojnih letal.

Najbolj se je odlikoval v včerajšnjih bojih poročnik William E. Edens iz Tyronze, Arkansas, ki je v boju zbil tri nemška letala.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
 By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto)\$6.50
 For Half Year — (Za pol leta)3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00
 By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto)\$7.50
 For Half Year — (Za pol leta)4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25
 For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto)\$8.00
 For Half Year — (Za pol leta)4.50
 Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

TITOVA VOJNA MISIJA V LONDONU

(Radio govor prof. Borisa Furlana)

V četrtek 4. maja dopoldne se je v Londonu vršila novinarska konferenca, katero je odbor Južnih Slovanov priredil za vojno misijo Narodne osvobodilne vojske Jugoslavije. Pred napovedano uro je bila velika dvorana Savoy hotela napolnjena z izbranimi zastopniki britanskega in ameriškega časopisja, diplomatskimi inozemskimi korespondenti, predstavniki največjih svetovnih telegrafskih agencij, britanske radio-oddajne korporacije itd. V dvorani je vladalo neko svečano pričakovanje, in oni radostni nemir, ki prednamenuje izpolnitev dolgo zaželenega dogodka. Dobrodošlica, s katero so izbrani zastopniki javnega mnenja svobodoljubnih narodov vsega sveta pozdravili generala Velebita, je bila primeren izraz čustev, ki jih gojijo ljudske množice Velike Britanije in vseh zaveznikov napram NOV in herojski borbi vseh narodov Jugoslavije.

V gladko tekoči angleščini je general Velebit podal pretresljivo sliko epske borbe, ki jo vodijo danes narodi Jugoslavije, posnel je njen historični smisel in zajel v jasno postavljenih tezah vso jugoslovansko problematiko, notranje in zunanje politično. Nato pa je do konca konference, ki je trajala skoro dve uri, odgovarjal na postavljena vprašanja z ono konkretnostjo, preciznostjo, in predvsem prepričevalnostjo, katero zmore le človek, ki je neposredno doživljal, čutil in preživel dogajanje, katerega opisuje. Ta nota neposredne, jasne, takorekoč otipljive resničnosti je zajela vso dvorano, in je bila tembolj učinkovita zaradi samonaložene umerjenosti, ki je odlikovala generalova izjavljanja.

Popolen uspeh konference se je primerno odražal v tisku in radio-oddajah. Z velikimi in debelo tiskanimi naslovi je britanski tisk poročal o poteku konference in izjavah generala Velebita. Simpatično nastrojenje napram Titovi vojni misiji se izraža v tisku kot vernem izrazu splošnega javnega mnenja.

To se je pokazalo že prvi dan po prihodu misije v London, ko so se začeli vrstiti fotografi drug za drugim, tako da je general začel nejevoljno godrnjati in dejal, da bi raje trikrat prekoračil nemške linije nego da bi se še nadalje nastavljal fotografom. No, končno se je le udal v svojo usodo.

1) Iz generalovih odgovorov na mnoga vprašanja, ki so mu bila postavljena, je predvsem dvojje postalo povsem jasno. Prvo je neomajna volja narodov Jugoslavije boriti se proti nacifašističnim okupantom do skrajnosti in do končne, popolne zmage. Drugo pa je enako odločna volja preprečiti vsak povratek v stari predvojni sistem, v diktaturo te ali ene klike. Nova Jugoslavija, ki jo ustvarjajo herojske žrtve naših narodov, bo vladana po narodu in za narod.

2) Za nas tu v Londonu so to veliki dnevi. Vsi dobro vemo, da nam je zmaga zagotovljena, a enako dobro se zavedamo, da so še teške borbe pred nami, in da moramo prav sedaj do skrajnosti koncentrirati vse svoje sile in strniti vse svoje vrste, da jo čim prej in čim bolj popolno ostvarimo.

Iz partizanskega tiska

Članek je izšel v partizanskem listu "Vjestnik" 7. jan. 1. 1944.

Našo prvo vladno in ves njen pokret za osvobodjenje domovine je Purić imenoval teroristično in izrazil obžalovanje, da ni mogla njegova vlada biti v stiku z narodom, da ga obvesti.

Pa kaj bi bil hotel Purić razjasniti našemu ljudstvu? Ljudstvu je situacija popolnoma

nobene razlike med Nedićem in begunsko "vlado", pa tudi okupator je ne napravlja. Nedićeva vlada priznava za šefa vlade kralja Petra in begunska vlada prisega na istega kralja. Potemtakem sta dve kraljevski vladi: ena v Beogradu—Nedićeva, a druga v Kairu—Purićeva. Točnejše: Hitler ima dve ekipe: eno v Beogradu, drugo pa v Kairu.

V takih vprašanjih Hitler lomi preko kolena in hoče imeti čiste račune. V Romuniji je moral odstopiti kralj Karol in na njegovo mesto je prišel njegov sin Mihael. Na Češkem ni na čelu države Beneš, nego Haška. V Franciji je odšel Lebrun in prišla sta Petain in Laval. Na Nizozemskem vlada ne prisega kraljici Viljmini, nego Hitlerjevemu guvernerju.

Samo pri nas obstoja ta čudež, da Nedićeva in begunska vlada priznava istega šefa države — kralja Petra, a Hitler to dopušča, ker obe služita njemu. Razlika je samo v tem, da je Nedić kralj Peter srbski kralj, a po Puriću jugoslovanski — ali zopet velikosrbski.

Vse te "vlade", od begunske do Nedićeve so zapisale na svojo zamazano zastavo borbo proti boljševizmu. Očitno je, da je to neumna fraza, ker je njihov gospodar Hitler resnično v boju proti vsakemu napredku in svobodi, katerih najodločnejši zagovornik je USSR. Hitler redno rop in ubija vse one, ki branijo svoje golo življenje, streho nad svojo glavo. Borba proti boljševizmu — to je zarjavel trake, na katerega ne bo nihče nikogar več vjel, niti begunska vlada in ona sama se zaveda, da doma nima podpore od nikogar razen peščice izdajalcev. Zato so njeni člani stalno širili lažne vesti, da bodo naši zavezniki — in to celo Angleži in Amerikanci, držali našo domovino leta pod okupacijo in da se bodo samo postopoma umikali iz nje, misleč naravno, da bodo ves čas držali na bajonetih begunsko vlado in ji pomagali, da se okrepi.

S kakšnimi srečnimi bi se uči vrstila, to vemo naprej, moskovske odločbe, podprte v Teheranu, so potrdile, da bo spoštovana volja ljudstva in da bodo zavezniki skupno pomagali zaslužnjem državam, da popolnoma uničijo fašizem. Te odločbe so zmešale račune begunske vladi, ki je sedaj zoper Angleže in Amerikance. Kot rešili ni pas ji ostane samo oguljena fraza borbe proti boljševizmu.

Toda sedaj so minili "lepi časi" konjunktore politične reakcije, ko so zaradi nedolžnih letakov obsojali moke, žene in otroke na 10 do 20 let ječe in ko so v beograjski glavničaji, zagrebških in drugih policijskih obzvojkah vesele in bučne godbe na radiju — da bi zaglušili stok mučenim ljudem zabijali žebelje pod nohte, lomili rebra in jih mučili toliko časa, dokler niso mnogi izmed njih izdahnili v najstrašnejših mukah. In vse to samo zato, ker so ti ljudje govorili ljudem resnico in jim odpirali oči. Tisti časi so prešli in se ne povrnejo več.

Naši ljudje se dobro zavedajo, kako ogromno hvaležnost so dolžni komunistični stranki. Njena zasluga je, da se Hrvat in Srbi niso poklali do poslednjega moža v brato-morni borbi, ki jo je izzval okupator. Srbi v NDH bi bili ugnjeteni kot narod, da ni bilo dalekovodne in modre kompartije, ki je začela in organizirala vstajo. Temu se imamo zahvaliti, da je iz krvi in plamena osvobodilne borbe nastala nova Jugoslavija, ki je po svojem prepričanju, stališču in vsebini čisto drugačnja kot ona iz leta 1940. Za njo se borijo moški od 15. leta naprej, in de-

nik s krvavo roko razdejal in o-nečastil.

Stani se megljo oči. Zavita Jela nestrno povprašuje: "Mama, ali gremo? Mama, k' am gremo?" — "Drugam, zlata moja," odgovarja Stana, dušev sebi sože in bridkost.

Od zunaj se začuje glas: "Oj, mama! Ali si gotova? Idemo!"

"Takoj, takoj, gremo, Jela, Gojko nas kliče."

Na vaški cesti, pod trepetajočimi zvezdami, v mrzlem nočnem zraku se zbira in ureja aprevod. Vse odhaja, vse ostane . . . !

Srca, polna bridkosti ne plakajo, temveč krvave čiste, težke krvi, ki se preliva v prsa in ne da dihati.

Iz goveda puhti sopara, saj gajvo se obračajo živali nazaj proti toplim hlevom, začudeno ves nemir in preirvanje.

Sprevod se začne premikati. Vsakdo gre sam zase, da ne gleda bolečine svojega bližnjega. Otroci poleg svojih mater, a najmlajši, zaviti ostanejo na saneli kakor velike kepe.

Polagoma se dani. Skozi zimsko noč pa je sprevoz v ostrih mukah položil zakletev maščevanja za vsako kapljo prelite bolečine in krvi.

In Bosna je tu. Sprejema brezdomce, sprejema jih in deli z njimi skorjico kruha, poslednjo. Stana pride z Jelo in Gojkom in ostalimi, da živi z bosanskimi trpinami, misleč na svojega starejšega sina Jurija, ki brani zapuščen domovino pred psi in volkovi. Potihoma trpi in čaka povratka v mislih, da Jurij ostane živ in nadomesti moža, ki je bil ubit prošlega leta.

Ali pegavec se pojavi kakor vampir med izmučenimi krklji pri kolibah. In Jela, nežni cvet svoje matere, zboli in začne ginevati. In ko se začujejo prvi glasovi, da se morejo begunci vrniti domov, ostane Jela sama v mali vasi kraj Uje, z malim grobom na jasi, modrina njenih oči ugaša in z njo ugaša materino srce, ki poka begajoč skozi muke in trpljenje.

Gojko, petnajstletni deček, ne more strpeti kraj skrušene matere. Izprosi si od nje, da ga pusti s prvo četo onih, ki se vračajo v svoje domove.

Pomlad napoji pota z vodami, ki trgajo težke, ledene obročje, prebudilo zemljo in vda-hnejo življenje grmu v gozdu in pticam v zraku, ki je postal mehkejši in veselejši.

Na potu, tik pred svojo vasjo, čuje Gojko glas: "Brat ti je težko ranjen. Jurij je v bolnišnici pri Črnem Kuku."

Brez sape hiti Gojko tja. Zatekle, hrastave in krvave noge, ki jih je božala sama o hladna sapica, so nosile razdrapano dušo, ki je hitela svojemu bratu naproti.

Dospe.

Stari bolničar, ded Marko, ga objame in trepetajoč poleg okamenega Gojka, zastoka:

"Rekel mi je, naj vse lepo pozdravim, a tebi naj izročim njegovo puško . . ."

Josip Barković.

(Članek je izšel v partizanskem časopisu "Nova Jugoslavija" 1. marca 1944.)

Ponesrečen manever beguncev

svtom, četudi je nemogoče vedeti ravno kaj je vladin tisk — ker se giblje od "Novega Vremena" iz Beograda, do raznih četniških listov in letakov in "Srbohrana" v Ameriki — piše v sovražnem tonu proti USSR, žali njene voditelje, hvali vlade kakor so poljska in finska itd. in s pridruženostjo govori o nemške uspehe. To splošno. — A drugače, tukaj je par primerov: Pop Djujić piše "z vero v Boga, za kralja in domovino" proti "krvoločnemu Stalinu": najbližji sodelavec Draže sanja o povratku monarhije v Moskvo.

In taka vlada, ki ni sposobna niti samo sebe vladati, je ponudila Sovjetski Zvezi pakt o medsebojni pomoči.

Sama ponudba, diplomatsko nepravilna in nenadna, odkriva kako kairska vlada ni svesna svojega položaja; odkriva vse neumnosti, v katere leže že odkar je začela svoje izdajalsko delo. Kadar Bog neka kaznuje, mu najprej vzame pamet.

Kakršnakoli bi bila resničnost, ta ponudba je bila neumna in podla in čeprav ni vedno tako na svetu, se tukaj neumnost in podlost ujemata druga za drugo.

Kako se je to zgodilo?

Kairske vlade niso zunanji krogji sili, da je to naredila, ker ona se ne bori proti Nemcem ampak se bori z njimi.

Drugačna je situacija. Izgubitev zaslombe v domovini in položaj v inozemstvu, v atmosferi klofut, ki padajo sedaj tja-kaj in potem kje drugod, iz vseh strani, vse to je gonilo naše politikante, da so poskušali narediti dogovor s Sovjetsko Zvezo, katere uživa ljubezen našega naroda in naše domovine in celega demokratskega sveta in si tako poboljšajo svoj ugled, zaman upajoč, da se bo sovjetska vlada dogovarjala z vlado, kateri je narod v domovini odvzel vse pravice.

Sovjetska vlada kakor je znano, je odbila to ponudbo, čudež se, kako je moglo priti do nje, ko je v tej vladni Draža Mihajlović, ko je ta vlada odbila slično ponudbo Sovjetske vlade, celo — takrat je Hitler bil pri Stalingradu, in Draža Mihajlović je imel vojske pri Italijanih.

Odsklonitev te ponudbe od strani Sovjetske Zveze je izzvala ogromno navdušenje v vseh slojih našega naroda; celo v najbolj zapuščenih krajih, celo v krajih, ki so okupirani po Nemcih, ustaših in vladnimi in nemškimi četniki. Ta odsklonitev je pokopala še one male iluzije — tukaj se o ugledu in zakonitosti ne more niti govoriti, — ki jih je še kdo mogel imeti, da je to vseeno — vlada Jugoslavije.

Tudi za to stvar so naši narodi dolžni hvaležnost velikemu modremu in plemenitemu Sovjetskemu Savezu in njegovemu velikemu, modremu in plemenitemu voditelju Stalinu.

Urednikova pošta

Vabilo na piknik

Cleveland, Ohio. — Društvo "Cleveland" štev. 126 S. N. P. I. vabi na piknik, kateri se vrši v nedeljo, 11. junija v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave., Euclid, Ohio.

Naše društvo apelira na svoje člane in članice, da se udeležijo piknika in tudi vabimo druge rojake, da nas obiščejo, da se razvesele v veselju družbi svojih prijateljev.

Mi prirejamo veselice in piknike, da si ojačimo našo blaginjo, tako da moremo bolje podpirati razne ustanove.

Društvo "Cleveland" podpira vse dobre stvari, posebno se zanima za SANS in Pomožno akcijo za pomoč našemu narodu v stari domovini.

Mi člani in članice moremo biti ponosni na svoje društvo in se bolj zanimati zanj, zato se udeležimo piknika v nedeljo v velikem številu. Odbor se jako zanima in dela na tem, da se bo postreglo vsem navzočim; za lačne bomo imeli gulaž in polento, a kateri ne ljubi gulaša in polento, mu bomo pa s čim drugim postregli. Tudi se preskrbimo za žejne, da ne bodo žejni in tudi za one, katere veselje ples, bomo imeli dobro godbo, katere bo razveselila staro in mlado.

Zato ne pozabite priti v nedeljo 11. junija na piknik društva "Cleveland".

Vzehite St. Clair Nottingham poulično do konca in potem vzemite Bus do 200 ceste in Lindberg Ave. in ste pri domu.

Na svidenje!

Matt Lucich, član.

Društvo "Cleveland" vabi na piknik

Ker smo v vojnih časih, smo prikrajšani na različnih stvarih, za katere so težko dobiti, posebno v poletnem času, ko si človek najbolj potrebuje, da bi vzel nekaj uric ob nedeljah in se odpravil v prosto naravo, in se umaknil iz vroc in dimnih mestnih ulic.

Ker nam ni dano, da bi šli daleč ven kot navadno, se bomo pa malo bližje ustavili in se pozabavali ravno tako ali pa še bolje, ker radi prevoznih sredstev imamo tu bolje. Prostor se nahaja samo pet minut hoda do mestnega busa, in ni nobenemu treba skrbeti s kom se bo pripeljal do prostora ali od tam proti domu.

Torej, kateri mogoče ima skrbni radi transportacije, naj jih kar opusti. Iz mesta vzemite poulično karo St. Clair Nottingham do konca, potem vzemite bus z napisom Bliss Rd., in izstopite na E. 207 St., ter pojdite čez železniško progo in sta v 3 minutah pri Domu na vrtu ali v dvorani, kjer se boste pozabavali med veliko družbo društvenih članov in članic ter prijaznih in vljudnih rojakov Ljubljancev. Tu so tudi lepi balinarski prostori.

Društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J. prijazno vabi cenjeno občinstvo, posebno pa članstvo bratskih društev na veselje svidenje na pikniku, ki ga priredi v nedeljo, 11. junija na vrtu in v dvorani Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

Vabi odbor!

J. J. Gabrenja, tajnik.

THE WEATHER
 HUMID, WITH PROBABLE SHOWERS
 — Keep cool, stay home and save used feds.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

"Ali dovolite, da pogrnem mi-
sto namesto vas, gospa Garova,"
se je ponudila Linda.

"Ne — nikar se ne trudite,"
je zavrnila Amalija osorno, da
je Linda presenečeno pogle-
dala. Amaliji je lahna rdečica
zalila lica. Sama si ni bila na jas-
nem, čemu je ta hip zasovražila
gospodično. "Stopite rajši ven in
poglejte, kako krasno jutro ima-
mo," je naglo dodala. "Judita
pride takoj dol in pripravi mizo."

Linda je odšla nekoliko začu-
dena k ograjeni staji. Par letnja-
kov je prišlo k lesenemu plotu in
ji pomolilo naspoti svoje gobč-
ke, da bi jih božala.

Kaleb se je medtem obril in
potegnil nase oškrbljeno belo
srajco. Nato je vzel v roke ovrta-
nik, ki ga mu je bila pripravila
Amalija. Pogledal ga je in ga po-
ložil brez besede na prejšnje me-
sto. Amalija je pristavila moč-
nik v peč, pripravljena na njego-
vo navadno godrnjanje. Vesela
je bila, da je Linda šla ven. To-
da Kaleb ni napravil nobene
opazke. Pustil je ovrtnik tam,
kjer je bil, in je odšel narahlo
v hišo.

Judita, Ela in fanta so prišli
drugi za drugim v hišo. Zajtrk je
bil čez nekaj minut na mizi. Lin-
da je vstopila pri sprednjih vra-
tah, ki so se odpirala proti ko-
njušnici. Svilen obleka se ji je
lahko napihala od sapa, ki jo
je gredoč delala. S seboj je pri-
nesla polno naročje vrbovih ma-
čic, ki jih je bila nabrala v jar-
ku poleg šole. Položila jih je v
košaro poleg klavirja. Ela jih je
pogledala in se naglo odstranila
v kuhinjo.

"Čemu šariti s tem po hiši," se
je začmerila proti Amaliji. "Oče
je ne vedno vsajal zastran
njenege samovoljnega početja."
Amalija je vzdihnila. "Pa naj
je vsaja, Ela," je odvrnila. "Po-
jdaj zdaj zajtrkovat. Pokliči druge
k mizi. Če ne bomo pravočasno
zajtrkovali, ne pojde v cerkev."
Ob nedeljah je Kaleb pred jed-
jo molil. Ob drugih dneh so se
pomenkovali popred o pojedel-
skih zadevah. Linda in ostali so
sklonili glave, a Judita
je sedela vzravnano in gledala
naravnost predse. Po sili je obra-
čala misli na nekaj drugega, do-
kler ni rekel Kaleb "amen." Med
molitvijo ji je šinila v glavo mi-
sel, naj se Kaleb ne zahvaljuje
Bogu za to, kar bodo prejeli, tem-
več njej, Martinu, Eli, Amaliji in
tudi Karliju ki se mu je v tla
uprti obraz skrivoma kremžil.

"Rad bi te vzel danes s seboj,
Martin," je dejal Kaleb. "Zelo
dobro bi bilo zate, če bi prišel za
izpmembo kedaj med mlade
fante. Toda nočem, da bi se ti bi-
lo treba sramovati rodnega oče-
ta, Martin."

Martin se je podolgasti obraz
radovedno dvignil. Ni mu bilo
jasno, kaj Kaleb meni, in vpričo
učiteljice se ni upal vprašati. Za-
to se je iznova lotil svojega moč-
nika, počasi, da ne bi vpričo Lin-
de nespodobno zacmokal.

Vsi so molče zajtrkovali da-
lje. Kaleb je prevlekel obraz
bolesen izraz obžalovanja, ko je
to povedal. Amalija je vedela,
kaj to pomeni. Vedela je, da jo
bo tisto, kar ji kani povedati,
bridko zbolelo.

"Ne, Martin, počakati moraš
malo, da dobim čist ovrtnik," je
izpregovoril počasi, blago, ma-
lone šaljivo.

Amaliji je udarila kri v lice.
Uprla je oči v Lindo, da bi vide-
la, ali ga ni morda slišala. Toda
učiteljica je zajtrkovala z vedrim
obrazom dalje.

Judita je vzrojila vzklik, temu,
da se je Amaliji namrgodilo čelo.

"No — po mojih mislih bi imel
dovolj čistih ovrtnikov, če si ne
bi kupil samo enega na leto," je
ciknila. "Trde ovrtnike pa pošlji
drugikrat v Nykerk, namesto da
jih daš likat materi."

"Imaš prav, Judita, imaš
prav," se je zahihital Kaleb.
"Veš, nekoliko zanikaren sem."
Porinil je stol nazaj in vstal izza
mize. "Karli, zaprezi kobilu. Mi-
dva pojdeva v cerkev, pa naj
imam ovrtnik ali ne." Obrnil
je proti družini upognjeni hrbet
in je oddrsal v kuhinjo. Amalija
je odšla za njim.

"Kaleb, menda ne pojdeš brez
ovratnika v cerkev?" je dejala
s potrtnim glasom.

Mož se je počasi zasukal in
jo pogledal.

"Glej, Islandci bodo videli,
kakšna izborna žena si, eh?" je
dejala mehko. "No, pomeni se
rajiš z Judito. Reci ji, naj se ma-
lo lepše vede. Ta deklina je po-
stala nekoliko preveč mična. Ra-
zumeš?" Lice se mu je kislo na-
kremžilo. Amalija je bila vajena
tega. Kaleb je potegnil z roko
preko brkov, kakor da bi si ho-
tel obrisati spačenost z obraza.
Obkel je suknjo in je odšel iz
hiše. Amalija je bila vesela, da
ni opazil grbe za ovrtnikom sukn-
je.

Naglo je očistila z dekletoma
mizo in tiho posvarila Judito.
"Ne smeš se mu odgovarjati ali
biti predrzna do njega, Judita.
Saj veš, da se stara in ne more
tega prenašati," je zamrmrala
potihoma, da je ne bi Linda sli-
šala.

"Nič starejši ni, kakor je bil.
Vedno je enako hudoben, ne mo-
rem več prenašati tega," jo je
zavrnila Judita naglo, ne da bi
krotila svoj glas. "Menda sem
že dovolj pametna in vem, kako
ga sovražim!"

"Judita!" je vzkliknila Ela vsa

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO
PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

FAT IN THE AIR

Lt. Edward Egloff, of Astoria, L. I., explains the workings of a Sperry Ball Turret of a B-17 Bomber to Elaine Hume. Used household fat is an essential ingredient for munitions to fire the guns in the turret.

iz sebe. "Svojega rodnega očeta!"

"Ni mi oče! Kaj me briga, če-
tudi je! Ni vreden niti, da bi ga
preklinjala. Ti pa drži jezik za
zobmi!" je zavpila Judita in za-
vihnela roko nad Elo.

"Miruj, Judita!" je velela A-
malija hladno. "Kaj si zblaznela,
da tako kričiš! Pa še vpričo tujih
ljudi!"

Linda se je previdno izmuznila
skozí sprednja vrata.

"Odkar je učiteljica tukaj, je
vedno taka. Kakor da bi nobena
stvar pri hiši ne bila več dobra
zanjo," je opomnila Ela pikro.

"Kaj še! Učiteljica nima nič
pri tem. Sita sem njegovega pa-
ševanja nad nami. Ako ne dobi-
mo v kratkem v hišo moškega,
odidem z doma!"

"Ne govori neumnosti, Judita.
Nikjer na svetu ni prostora za-
te," ji je dejala Amalija.

"Kaj, da ga ni? Boš videla!"
Nato je brez besede brisala dalje
posode. Elin obraz je bil podoben
zamotanemu vprašanju.

Linda se je splazila izpod ogra-
je ovčjega pašnika in jo mahnila
preko polja. Prizor v hiši je bil
za Amalijo tako in tako dovolj
mučen in ni kazalo, da bi jo be-
gala še s svojo prisotnostjo. Taki
žalostni prepri se se množili od
dne do dne. Linda je nejasno ču-

tila, da je njen prihod podnel v
Juditi krepkejši odpor. Željno je
preudarjala ob tej priliki, kakor
je često po svojem prihodu v
Oeland, ali nima morda pri ro-
kah kakšnega sredstva, ki bi pri-
nesel trohico sreče v življenje
Garovih. Toda hipoma jo je pre-
magal občutek, da je brez moči
spričo neotipljive sile, ki prikle-
pa Garove ko sužnje k zemlji. Ta
sila je segala nazaj mnogo dlje,
od Kaleb, četudi je delovala po
njem. Linda je začutila željo po
človeku iz njenega sveta, da bi
se porazgovorila z njim, po člove-
ku, ki bi se mogla zateči k njemu
izpod pritiska Garovega ozrač-
ja.

Judita se je čemerno odpravi-
la na molžo in je pomagala Ama-
liji pri posnemalniku. Potem je
povedla iz staja Turka, enega iz-
med žrebcev, in poskušala, da bi

ALI ŽELITE BITI SLOKA?

Vprašajte po VITA SLIM

2.50 velika škatljica

Zaradi trganja (arthritis) obiščite Vita-
min moža. Če ste neprestano utrujeni in
zbiti, vam nudi high potency Vitamin D
with B Complex olajšavo. Za 100 dni stane 2.97

VITAMIN STORES, Inc.

East 9th & Euclid — CH. 7069

WGAR

NOW 1220

ON YOUR DIAL

Prihodnjo nedeljo bo priljubljeni Slovenski
radio program, pod vodstvom Martina Antonči-
ča, voditelja in oznanjevalca, slišan na drugem
mestu na vašemu radio aparatu. Radio postaja
WGAR je premenila svojo valovno dolžino na
1220. Clevelandška prijateljska postaja je po-
nosna, da je na uslugo tolikim svojim prijate-
ljem, ki se veselijo prilike poslušati godbo njih
domovine. Poslušajte prihodnjo nedeljo ob 11.30
uri zjutraj vaš Slovenski program preko WGAR
radio postaje na kazalu 1220.

za zajahala. Besno živinčce jo je
dvakrat otreslo s sebe. Martin je
gledal prizor in se suho smeh-
ljal.

"Saj nisem morala pasti, Mar-
tin," se je branila Judita. "Sama
sem mu dopustila."

"O da, sama," se je nakremžil
Martin. "Pa Turek tudi."

"No boš videl, če bo še enkrat
storil kaj takega," ga je zavrnila
in skočila zopet na sedlo.

Linda, ki se je medtem vrnila
s sprehoda, je pristopila in sedla
na tla poleg Martina. Ta se je
spoštljivo odmaknil in zardel. Bi-
lo je krasno solnčno jutro in ker
ni bilo Kaleb doma, je bilo na
njegovi kmetiji sijajno razpolo-
ženje. Linda je čutila, da se za-
krknjenost Garovih otrok rahlja,
čeprav se niso vedli mnogo dru-
gače kakor po navadi, in jo je
veselilo, da je med njimi. Nape-
to je opazovala Judito na brcajo-
čem žrebetu in njeno čudenje
spričo dekletove spretnosti je od
trenotka do trenotka naraščalo.

Žival se je vzpenjala in hropla,
bila s sprednjimi nogami po zraku
in vihrala z grivo kakor črn
oblak. Bil je krasen žrebec, vitek
in svetel ko črn žamet in z lepi-
mi, plamečimi očmi. Judita se
je skoraj pol ure borila z njim in
ga podila blazno krog in krog po
ogradi. Ko je žival klecnila s
sprednjimi nogami in bila z zad-
njimi kopiti po zraku, bi se bila
jahačica skoraj prekucnila na
glavo. Smejala se je od razigra-
nosti in oči so ji žarele od razpo-
sajenega ponosa. Ko se je pridre-
vila do rante v plotu, je Linda
opazila, da ji zapetja, okoli ka-
terih si je trdo ovila vajete, kr-
vaviče.

MONCRIEF PRODAJALCI OBVARI-
JO MONCRIEF LASTNIKE

Oni rabijo LE MONCRIEF dele za popravila

Obiščite MONCRIEF prodajalca

The Henry Furnace Co. Medina, Ohio

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakor-
šneke vrste zaves, katerih
imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RACUNAMO

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO. Superior Body & Paint Co.

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in pre-
barvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fender-
je. — Welding!

J. POZNIK — M. ZELODEO

GLenville 3830

Elyria Auto Repair and Welding

Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders

6815—31 SUPERIOR AVE.

ENdicott 9361

Moderni slovenski popravilnica

PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS
AUTOMOBILE IN TRUKE

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in bar-
vanje vašega avtomobila. Delo točno
in dobro.

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists

15302 Waterloo Rd.

IVanhoe 0195

Charles & Olga Slapnik

CVETLIČARNA

Vsakovrstne cvetlice, sveže in v lonč-
kih, ter venci in sopki za vse namene.

6026 ST. CLAIR AVE.

EX. 2134

GASOLIN

STOPAR'S HI-SPEED
SERVICE

905 East 185th St.

Official OPA Tire Inspection

Mi imamo avto-rack; najnovejšo na-
pravo za mazanje avtomobilov. Delo
garantirano. Se priporočamo.

RAZNO

Fino pecivo

kruh, kolachi, potice in torte,
dobite po zmerni ceni pri

Julius Cerar

Slovenian Bakery

6724 ST. CLAIR AVE.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

Gospoda pravi, da nismo ljudje. Dobro. Dokazali jim bomo, da smo, da ima ono zavrženo kmečko srce v sebi kri, kakor velikaško; dokazati jim hočemo, da nismo zveri. Da, duhovni oče, da veste, v imenu celega našega kraja se bo vzdignil kramp in motika nad Susjed. Ne zaradi krvi ampak zaradi pravice se bo uprl kmet, ne da pomori gospodo, ampak da si reši pošteno življenje.

"Sinova," reče župnik blago in položi roko na Gubčeve rame; "poslušajta, zakaj sem vaju pozval. Bodita potrpežljiva!"

"Potrpežljiva!" zakliče Elija. "A koliko časa, častiti gospod? Goli smo, ubogi. Ne vidite, kako pada ljudstvo od lakote? Gospod, skorej in moramo hraniti gospodse pse, in ako pogine kaka psi- ca, jo mora plačati kmet. Gospod, skladišča sena so natlačena, mi imamo komaj naročje sena, a mi moramo hraniti gospodsko živino, in ako pogine kako živin- če, je moramo plačati mi."

"A čujte dalje," prične Gubec, "kaj se je zgodilo pri nas. Tahu se je pokvarilo tisoč veder vina. Niti za jesih ni. Od- vzal nam je naše dobro. Naen- krat je razglasil po celem kra- ju, da nam bo dal vina in da naj pridejo vaščani s sodi na Stubico; tisoč veder je raztočil kmetom in zapovedal, da mora vsako plačati v osmih dneh za vsako vedro tri tolarje! Gospod, za mlako tri tolarje, ko ne stane dobro vino več kot enega. Kmetje, vsi divji, so razlili Ta- hovo mlakužo in ne plačajo. To- da prišli so Tahoovi rablji. Za vino so odgnali iz hiše živino, konje, perutnino, vse, vse. Ta- ko se plačuje Tahu. Nekateri vasi so se uprle. Ali zadeli jih je bič, kol in vešala. Oh, zakaj molimo Boga? Zakaj nas je rodila mati? Čemu lazimo po tem sve- tu in služimo njemu, ki nam trga srce iz prsi? Ne, ne in sto- krat ne! Ako ima pes zobe, mač- ka kremplje, kroker kljun, da se brani — imamo mi roke, tr- de kmečke roke, imamo več kakor pes, mačka in kroker, i- mamo razum kakor gospoda, i- mamo obraz po podobi božji, ka- kor gospoda, in naš kmečki rod je starejši od gosposkega, tudi naš praoc Adam je bil kmet. Nočemo kakor biki skrivaj pod sekuro. Trpeli smo, molili smo, obupali smo, a mi smo tudi mi- silili in misleč tudi brusili sab- lje. Vsi bomo udarili na en mah, napravili bomo pogrom. Mi no- čemo služiti temu hudiču, po- gazili ga bomo, toda samo nje- ga, mi smo ljudje, kristjani, mi iščemo miru, življenja. Potrka- li smo pri sodnji, Tahi nas je zato oropal; potrkali smo pri banu, Tahi nas je zato postre- ljal; potrkali smo pri kralju, Tahi nas zato obeša, sedaj — pri krvi Jezusovi — bomo potrkali z železno pestjo na vr- ta Boga. Saj menda ni tudi on izgulil srca?"

"Naj ti Bog odpusti radi teh besedi," odvrne župnik s sklo- njeno glavo, mirno, "ker je bil to vzklil ranjene duše. Vsaka tvoja bolečina najde odmev v mojem srcu, vsaka tvoja solza ima sestro v mojem očesu. Tu- di jaz sem se rodil pod kmečko streho, vaš sem in božji. Da, mučeniki ste, sinovi moji; no, verujte, da božja pravica ne spi, s pazljivim očesom šteje človeška dela, in ko je mera polna do vrha, pride sodba pre- ko noči in zora prinese rešitev.

Ne maščujte se sami, Bog je pravičen maščevalec. On naj so- di. Kdo je trpel več kakor božji Sin, toda pred smrtjo je odpu- stil svojim sovražnikom. Ste- li pomislili, kaj bo z vami, z va- šimi ženami, z vašimi otroci, z vsem ljudstvom, ako dvignete morilno orožje nad gospodo? Ste-li prešli v mislih vse stra- hote?"

"Da," odvrne Gubec hladno, "strašno bo, toda slabše ne mo- re biti kakor je sedaj. Premisli- li smo vse in se dogovorili vsi kmetje od Krapine pa do Jas- trebarskega, in tudi narod pre- ko Sotle pod bičem nemške gos- pode ne misli drugače. Gospo- da še ne sluti ničesar, ker no- simo to tajno v svojem srcu. Mi nismo razbojniki, mi smo po- štenjaki, toda Tahu ne maramo služiti, ampak vrniti se k stari gospodi. To je naš trdni sklep."

"Pa naj se zruši nebo na nas," doda Gregorič, "tako mo- ra biti."

"Naj boče tako," reče stari duhovnik, "zato sem vaju po- zval. A zgodi naj se brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu Draškoviću v Zagrebu in povedal sem mu, kakšne muke trpite. Bilo mu je hudo. Obetal mi je, da bo pisal sam kraljevi svetlosti, in mi rekel, da izberi- te izmed svoje srede dva, ki naj gresta pred cesarja. Rekel mi je še, da pojde drugi gospod ban, knez Frankopan, na Dunaj in povedal bo kralju ustmeno za vse vaše gorje in ga bo pro- sil, da vas vrne pod stare gos- podarje. Naredite tako. Izbe- rite dva moža in jaz bom napi- sal pismo kralju, da bo vse pra- vilno in jasno. Ako Bog da, se izide vse brez krvi."

Gubec se nekaj časa zamisli, nato pa reče:

"Bog da, da se izteče vse brez krvi. Oh, kako jaz to že- lim. Kolikokrat sem čital knji- go večne pravice in ljubezni in se učil iz nje poštenja, pravice in vljudnosti. Moja duša se je očistila, moje srce se je izpre- menilo. Prihajali so k meni trpi- ni, obupani ljudje in rekli: 'Koljimo, sekajmo!' — A jaz sem rekel: Potrpite, saj pravi- ca ni umrla. Zastonj. Želim mi- ru, a srce mi pravi, da napoči- jo krvavi dnevi. Gospoda nima duše. No, naj bo po vašem, to- da samo vam na ljubo. Izbrali bomo ljudi, poslali jih bomo. Videli bomo, morda odgrne ro- ka božja meglo izpred kraljevih oči, morda — toda, ako ne po- maga?" vzdigne Gubec glavo.

"Naj se zgodi božja volja," odvrne župnik in prekriža ro- ke.

"In naša osveta!" konča Eli- ja, vzdignivši pest.

Botra se vrnete v Elijevo hi- šo, in že se je bil prikazal na nebu mesec, ko se poslovi Ma- tija od Elije, da se vrne v svo- jo hišo. Pri odhodu mu reče pred hišnimi vrati:

"Tako bo najboljšo, boter! Midva sama ne greva. Ostati morava doma in paziti na ljud- stvo, da ne odpade ali da ne pobesni in ne omadežuje svojih rok s krvjo nedolžnih ljudi. Jaz bi rekel, da pošljemo Matijo Bi- striča odtod in Ivana Svraca iz Pušče. Ta dva imata zdravo pa- met."

"Dobro," odvrne Elija, "toda počakajmo še nekaj dni; jutri grem v Žumberk, da izvem, ali se je vrnil moj brat s Turškega in ako nam je prinesel vesti o Mogajiču. Že več kakor dva me- seca ga ni doma. In bilo bi tudi dobro poizvedeti, kaj mislijo U- skoki. Potem se vrnem k Step-

ku Gregorijancu v Mokrice. Že trikrat mi je naročil, naj pri- dem k njemu."

"Pojdi, pojdi boter Elija," re- če Gubec, "in mi sporoči, kaj je. Poslal bom k tebi Pasanca, ker ni dobro, da zahajam k tebi. Ta- hovi ogleduhi bi lahko kaj slu- til. Da, toda predno greš, reci za gotovo Jani, naj se preseli z Jurkom semkaj k meni, ako je mogoče, precej drugi teden. Boljše bo za njiju. Saj si čul, kaj mi je rekla Kata. Tako, ta- ko! Prosim te tudi to, da paziš na ljudstvo, da ne bo kradlo in požigalo. Mi iščemo pravice, za- to ne smemo delati krivice in hudobije. A sedaj, lahko noč, boter!"

"Srečno, boter!" odzdravi E- lija, in Gubec krene ravnim po- tom do reke Krapine, kjer pre- brodi vodo in zavije proti Stu- bici.

(Dalje prihodnje)

Mali oglasi

Hiša naprodaj

Proda se nova moderna hiša za 2 družini. 10 sob, fornez na plin, 2 garaži; na Grovewood Ave. Vpraša se na 956 E. 185 St., ali pa pokličite IVanhoe 5888.

Proda se

dobro ohranjena hiša s 6 soba- mi, na Neff Rd., blizu E. 185 St. 2 garaži, lota 50x130. Cena \$6-500. Takoj \$2,500. Hiša s 6 sobami blizu Holmes Ave. Garaža in velika lota. Cena \$5,200. Takoj \$1,000. Za vse podrobnosti se obrni- te na

Ed Kovač
960 E. 185 St.
KEnmore 5030

Stanovanje

4 sobe, kopalnica; zgoraj, se od- da v našem družini z enim odras- lim otrokom ali pa brez otrok. Garaža. Na 20112 Lindberg Ave. blizu E. 200 St., Euclid, Ohio. Vpraša se spodaj.

PLAČAMO

najvišjo ceno za vaš avto
Vedno lahko napravite kupčijo z
E. D. LATIMER CO.
7026 Euclid Ave. — 5310 St. Clair Ave.
HE. 1150 HE. 1103

HOEDL'S MUSIC HOUSE

7412 St. Clair Ave.

Hišni predmeti in godbeni instrumenti

Mi plačamo najvišjo ceno za vašo staro harmoniko ali drugi godbeni instrument.

HEnderson 0139

Polna zaloga LINOLEJA

Inlaid burlap back.

Preproge 100 odstot. volnene, predvojni izdelek, vsakovrstne.

Naša trgovina je odprta vsa- ki dan od 1. do 8. ure vsak ve- čer; ob ponedeljkih in sredah imamo celi dan zaprto.

NORTHEAST SALES & SERVICE CO.

J. BOHINC

819 EAST 185th ST.

Avtna zavarovalnina

za 5 ali 10 tisoč dolarjev "Liability" za samo \$20.

Nova državna postava zahteva, da ima vsak voznik avtomobila zava- rovalnino na avtu. Za nadaljna po- jasnila se obrnite na

MIHALJEVIČ BROS. CO.

6424 St. Clair Ave.

PLAČUJEMO

IZREDNO VISOKO CENO ZA

rabljene avte

TOWN MOTOR SALES

5725 SUPERIOR EX 3224

Odprto ob večerih

Miles Realty

Zemljiški prodajalci

9226 MILES AVE.

Ako imate kaj za prodati ali želite kupiti, se obrnite do nas. Zanesljiva poslu- ga.

Mali oglasi

Takoj plačam

v gotovini najvišjo ceno za vaš rabljen avto. Pogovorim se z vami v slovenščini

United Motor Service
7200 BROADWAY

POZOR! — Posetite

Fleet Beverage Store

na 6501 FLEET AVE.

V zalogi imamo fina vina, izborni pivo; več izdelkov. Naša kakovost in cene vam bodo ugalale. Odprto od 10. zj. do 8. zv.

Našlo se je

pred dvema tednoma majhnega psa, chow in scotty pasme. Last- nik ga dobi nazaj ako se zglaši na 1038 Addison Rd., vogal St. Clair Ave., HE. 6259.

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

Hiše naprodaj

V Euclidu, hiša za 2 družini; in hiša s 4 sobami za eno družino, na veliki loti. Cena \$7,000.

Prazen bungalow s 4 sobami; 2 garaže; 2 veliki loti; beneški zastori in druge udobnosti. Ce- na \$6800.

V Collinwoodu hiša za 2 dru- žini, po 4 in 4 sob. Cena \$6800.

Krasna zidana hiša s 6 soba- mi; gorkota na vročo vodo; bli- zu Lake Shore Blvd. in Notting- ham Rd. Cena \$11,500.

JOHN KNIFIC

740 E. 185 St.

nasproti Muskoka Ave.

IV. 7540 ali KE. 0288

Why Pay More?
CLEVELAND TRUST PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
50 YEARS OF BANKING USEFULNESS
★ 1894-1944 ★

Moli so nezaželjivi

Pravkar smo prejeli 1000 fun- tov preparacije kot sredstvo proti moli. Cena je 49c funt, ter je najboljša preparacija za uničevanje mol. Preskrbite si jo takoj, ker je zelo težko dobiti je.

Mandel Drug Lodi Mandel

PH. G., PH. C.

SLOVENSKI LEKARNAR

15702 Waterloo Rd.

Cleveland, Ohio

Lekarna odprta; Vsak dan od 9:30

dopoldne do 10. zvečer.

Zaprta ves dan ob sredah.

Dajte vaš fornez sči- stiti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dim- nik sčiščen po "vacuumu"

\$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta

FAirmount 6516

A. MALNAR

CEMENT

WORK

1001 E. 74 St. ENd. 4371

Za delavce

MOŠKI

za polni ali delni čas

Visoka plača od ure

Joseph T. Ryerson & Son Inc.

5414 Hamilton Ave.

Mali oglasi

KUPEC

iz Californije, se tu nahaja. Plača iz- redno visoko ceno za vaš rabljen avto.

OHIO AUTO SALES

4307 Euclid Ave. EN. 0952-0953

POPRAVIMO

šivalne stroje, likalnike, pra- žilnike, čistilce in električne

ure

Delo jamčeno. Pridemo iskati in pri- peljemo nazaj. Odprto od 9. zj. do 6. zv. Odprto v ponedeljek in četrtek do 9. zvečer

American Appliance Co.

8209 Superior Ave.

GA. 3268 — MU. 8015

Zidano poslopje

moderno stanovanje za 2 dru- žini in veliko trgovino. V prijazni okolici. Takoj se zahteva samo majhno vplačilo. Cena zmerna. Oglejte si jo na 2155 Broad- view Rd.

Dober nakup

6 sob hiša za eno družino; garaža; lot 50x101, blizu Euclid Beach parka, na 15714 Damon Ave. Hiša v dobrem stanju, for- nez na vodo. \$1,800 takoj, osta- lo kot najemnina.

JOHN ROŽANC

15216 LUCKNOW AVE.

KEnmore 3662

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in maj- hna dela na trgovskih poslopijih in do- movih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

LASTNIKI RADIJSKIH APARA- TOV.—Prinesite vaše pokvarjene ra- dio aparate k ekspertnim mehani- kom. Popravimo vsakovrstne aparate za dom in avto. Delo jamčeno.

Radio Service, 12705 Miles Ave.,

DI. 8333. Odprto 8.30 zj. do 5.30 zv., ob torkih in četrkih do 9. zv.

Proda se

moderno hišo za dve družini; 5 sob spodaj, 5 zgoraj; 2 forneza, 2 kopalnici, 3 garaže, 2 porča, lota 47x175. Na E. 74 St.

Moderna hiša za eno družino, fornez, kopalnica, garaža. Na E. 72 St. Imam mnogo hiš napro- daj, za eno ali dve družini. G. KASUNIC, HE. 8056.

NAZNANILO

Otvorili smo nanovo gostilno kjer vam postrežemo z pivom, vinom in mehkim pijačami. Prodajamo pivo v zabojih. Odprto od 10. zj. do 10. zv.

Pearl Beverage Store

4211 PEARL RD.

Plačamo najvišjo ceno

za vaš avto ne glede na stanje ali izdelek

Pokličite GLENNVILLE 6786

Oglejte si to hišo

5 sob za eno družino, garaža, avtomatični fornez; vse v naj- boljšem stanju; na 1525 E. 254 St., pri Euclid Ave. Cena \$6900.

Gotovine \$2500. Hišo si lahko ogledate po 5. uri popoldne, ali pa v nedeljo od 1. do 7. ure zve- čer.

L. PETRICH

19001 KILDEER AVE.

IVanhoe 1874

Za delavce Za delavce

SNAŽILKE

POSEBNO DOBRI POGOJI ZA ŽENSKO ZA ČISČENJE

Prijazno delo v izvrstnem downtown poslopju z uradi. Izborne delovne razmere.

Ure: 6:30 zv. do 2:30 zj.

Plača: 55c na uro—48 ur tedensko—čas in pol za overtime preko 40 ur na teden

POČITNICE S PLAČO

Zglasite se med 8.30 zj. in 4.30 pop. in vprašajte za Mr. Kerwin

pri

THE EAST OHIO GAS CO.

East Sixth & Rockwell

OPERATORJE OSKRBNICE

Horizontal Boring Mill

Engine Lathe Turret Lathe

Milling Machine Chipper - Grinder

Prekladalce orodja Inšpektorje

Splošne tovarniške delavce

53 do 60 ur tedensko

Podnevi ali ponoči

The Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton Ave.

Kuharica ali kuhar

dobi dobro službo v restavraci- ji; 6 večerov v tednu; nič ob ne- deljah. Zglasite se v WASHING- TON RESTAURANT, 15412

Kinsman Ave.

MOŠKE IN ŽENSKO

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo držav- ljanstva.